

ПОГОДЖЕНО

*на засіданні педагогічної ради
протокол №7 від 25 березня 2024 року*

СХВАЛЕНО

*на засіданні Батьківської ради
протокол № від 21 березня 2024 року*

ПОЛОЖЕННЯ

**про права й обов'язки учнів і батьків
Грушвицького ліцею Великоомелянської сільської ради
Рівненського району Рівненської області**

I. ПРАВА УЧНІВ

Права учнів зазначено в нормативно-правових документах.

Зокрема, за КОНВЕНЦІЄЮ про права дитини, учні мають право на:

- освіту (безплатну й обов'язкову початкову освіту; доступність безплатної повної загальної середньої освіти та надання у випадку необхідності фінансової допомоги);
- свободу думки, совісті та релігії;
- свободу вільно висловлювати свої думки (шукати, одержувати і передавати інформацію та ідеї будь-якого роду незалежно від кордонів в усній, письмовій чи друкованій формі, у формі творів мистецтва чи за допомогою інших засобів на вибір дитини);
- мирне публічне зібрання (кожна дитина має право збиратися разом з іншими дітьми, приєднуватися або утворювати асоціацію чи спілку, за умови, що в процесі не будуть порушуватися права інших осіб);
- недоторканність приватного життя, честі та гідності;
- відпочинок, ігри та дозвілля (кожна дитина має право на відпочинок та вільний час, у який вона може грати та вільно брати участь у культурному та художньому житті).

За Конституцією України, Законом України «Про освіту», «Про загальну середню освіту» та інші підзаконні акти, учні мають право на:

- доступність освіти (рівні умови доступу до освіти);
- безоплатну освіту (безкоштовне навчання від 1-го до 12-го року здобуття загальної середньої освіти);
- якісні освітні послуги;
- вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- індивідуальну освітню траєкторію (вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання);
- створення умов для здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням їх індивідуальних потреб;
- справедливе й об'єктивне оцінювання результатів навчання;
- відзначення успіхів у своїй діяльності;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання, утримання та праці;

- захист від пропаганди й агітації, що завдають шкоди здоров'ю, запобігати вживанню на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;
- повагу людської гідності та захист від приниження честі й гідності, дискримінації за будь-якою ознакою;
- безпечне освітнє середовище, вільне від насильства та булінгу (цькування);
- захист від будь-яких форм фізичного та психічного насильства під час освітнього процесу;
- захист від приниження честі й гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою;
- отримування соціальних і психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);
- неприпустимість словесних образ, лайки та підвищеного тону спілкування з боку інших учнів і педагогів на свою адресу;
- безкоштовні підручники та посібники, у тому числі й у електронному форматі;
- користування бібліотекою, навчальною, науковою, культурною, спортивною, побутовою інфраструктурою закладу освіти та послугами його структурних підрозділів;
- доступ до інформаційних ресурсів і комунікацій, що використовуються в освітньому процесі;
- участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти (через органи учнівського самоврядування);
- такий обсяг домашніх завдань, щоб витрати часу на їх виконання не перевищували у 2-му класі 45 хв.; у 3 класі – 1 години 10 хв.; 4 класі – 1 год. 30 хв.; у 5-6-му класах – 2,5 години; у 7-9 класах – 3 години; у 10-12 класах – 4 години;
- проведення предметів, що вимагають значного розумового напруження для молодших школярів на 2-3 уроках, а для учнів середнього і старшого віку – на 2, 3, 4 уроках;
- розподіл навчального навантаження протягом тижня таким чином, щоб найбільший його обсяг припадав на вівторок та середу;
- оптимальне навчальне навантаження протягом тижня, а також правильне чергування протягом дня і тижня предметів природничо-математичного і гуманітарного циклів з уроками музики, образотворчого мистецтва, трудового навчання й основ здоров'я та фізичної культури;
- на відпочинок, канікули, позашкільну діяльність.

II. ОBOB'ЯЗКИ УЧНІВ

Учні зобов'язані:

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності);
- досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- дотримуватися принципу академічної доброчесності (самостійно виконувати навчальні завдання, робити посилання на джерела інформації, дотримуватися норм законодавства про авторське право й суміжні права, надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної діяльності);
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися вимог установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти (*додаток*), а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) стосовно себе, учнів, вчителів та інших осіб, які залучаються до освітнього процесу.

III. ПРАВА БАТЬКІВ

Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Батьки мають рівні права щодо освіти та розвитку дитини.

Батьки, відповідно до вимог ст. 55 Закону України «Про освіту» мають право:

- захищати відповідно до законодавства права та законні інтереси своїх дітей;
- звертатися до закладів освіти, органів управління освітою з питань освіти;
- обирати освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти;
- брати участь у громадському самоврядуванні закладу освіти, зокрема обирати і бути обраними до Батьківської ради закладу освіти;
- завчасно отримувати інформацію про всі заплановані в закладі освіти та позапланові педагогічні, психологічні, медичні, соціологічні заходи, дослідження, обстеження, педагогічні експерименти та надавати згоду на участь у них дитини;

- брати участь у розробленні індивідуальної програми розвитку дитини та/або індивідуального навчального плану;
- отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності.

IV. ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ ЩОДО ЗДОБУТТЯ ДІТЬМИ ОСВІТИ

Основними документами, які регулюють обов'язки батьків є Сімейний кодекс України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про охорону дитинства», Закон України «Про повну загальну середню освіту».

На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини.

Батьки зобов'язані:

- виховувати в дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- сприяти виконанню дитиною освітньої програми та досягненню дитиною передбачених нею результатів навчання;
- поважати гідність, права, свободи й законні інтереси дитини й інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне та психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати в дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних, релігійних поглядів і культурних традицій, різного соціального походження, сімейного й майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі й суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;
- формувати в дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;
- виховувати в дитини повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України;

- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- сприяти керівництву закладу освіти у проведенні розслідування щодо випадків булінгу (цькування);
- створювати належні умови для розвитку природних здібностей дитини, готувати її до самостійного життя та праці.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- Учні не мають права під час знаходження на території закладу освіти та при проведенні масових заходів здійснювати дії, небезпечні для життя і здоров'я самого себе й оточуючих.
- Учні не мають права пропускати заняття без поважних причин.
- Учні не мають права спілкуватися з малознайомими чи незнайомими людьми, які пропонують їм будь-які речі, продукти, заборонені засоби.
- Педагоги закладу освіти мають поважати право батьків виховувати своїх дітей відповідно до власних релігійних і філософських переконань, враховувати відповідні переконання під час організації та реалізації освітнього процесу, що не повинно порушувати права, свободи та законні інтереси інших учасників освітнього процесу.
- Інші права й обов'язки батьків здобувачів освіти можуть встановлюватися законодавством, установчими документами закладу освіти та договором про надання освітніх послуг (за наявності).

ПРАВИЛА ВНУТРІШНЬОГО РОЗПОРЯДКУ

I. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

1. Учень приходить до ліцею за 10-15 хвилин до початку занять, чистий і охайний, займає своє робоче місце з першим дзвінком, готує все необхідне навчальне приладдя до майбутнього уроку.
2. Забороняється приносити на територію закладу освіти (з будь-якою метою) і використовувати (будь-яким способом) зброю, в т.ч. ножі, вибухові, вогнєнебезпечні речовини; спиртні напої, сигарети, наркотичні засоби й отрути, а також токсичні речовини.
3. Не можна без дозволу педагогів або медичної сестри (за узгодженням з батьками) йти з ліцею та його території в урочний час.
4. У разі пропуску занять учень зобов'язаний пред'явити класному керівнику довідку або записку від батьків (осіб, їх замінюють) про причину відсутності на заняттях. У разі пропуску (більше трьох днів) учень зобов'язаний представити довідку з медичної установи.
5. Учень має проявляти пошану до старших, піклуватися про молодших.
6. Учні бережуть майно ліцею, шанобливо ставляться як до своїх, так і до чужих речей, дотримуються чистоти й порядку у приміщенні та на території закладу освіти.
7. Булінг є неприпустимою формою поведінки учнів у закладі освіти та за його межами.
8. Учні приносять на заняття всі необхідні підручники, зошити, інструменти та письмове приладдя.

II. ПОВЕДІНКА НА УРОКАХ

1. Запізнюватися на уроки без поважних причин заборонено.

2. Коли вчитель входить в клас, учні встають, вітаючи вчителя. Так само учні вітають будь-якого дорослого, який увійшов до класу під час занять.
3. Під час уроку не можна відволікатися самому і відволікати інших від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються уроку.
4. Якщо учень хоче поставити запитання вчителю або відповісти на питання вчителя, він може підняти руку.
5. Урок починається та завершується зі дзвінком.
6. Учні зобов'язані знати й дотримуватися правил техніки безпеки як під час уроків, так і після їх закінчення.

III. ПОВЕДІНКА УЧНІВ ДО ПОЧАТКУ, НА ПЕРЕРВАХ І ПІСЛЯ УРОКІВ

Під час перерви учні:

- мають підтримувати чистоту й порядок на своєму робочому місці;
- можуть вільно пересуватися закладом освіти, окрім тих місць, де їм заборонено знаходитися в цілях безпеки (горище, підвал, кухня);
- категорично забороняється залишати територію закладу освіти задля збереження життя і здоров'я та з метою уникнення випадків травматизму серед учнів;
- не рекомендовано грати в м'яча у класі, коридорах та інших місцях, не пристосованих для таких ігор;
- не можна самовільно відчиняти вікна, сидіти на підвіконнях.

IV. ПОВЕДІНКА УЧНІВ У ЇДАЛЬНІ

1. Під час харчування в їдальні належить дотримуватися хороших манер і поводитися пристойно.
2. Розмовляти під час прийому їжі слід неголосно, щоб не турбувати тих, хто їсть поруч.
3. Учні самі прибирають посуд зі столу після вживання їжі.
4. Не рекомендовано заходити в їдальню у верхньому одязі.

V. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЗОВНІШНЬОГО ВИГЛЯДУ УЧНІВ

1. У ліцей учні мають приходити в зручному одязі, який відповідає перебуванню у закладі освіти.
2. На уроки фізичної культури учні мають бути у спортивному одязі та взутті.
3. Ученицям не рекомендовано надміру користуватися косметикою.
4. На урочисті загальні заходи учні приходять у святковому одязі.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Учням заборонено під час освітнього процесу здійснювати дії, небезпечні для життя та здоров'я самого себе й оточуючих.

7.2. За порушення цих Правил внутрішнього розпорядку та Статуту ліцею учні несуть відповідальність, до них можуть бути вжиті такі стягнення:

- усне зауваження;
- запис зауваження в щоденник;
- бесіда з учнем або його батьками на засіданні Ради профілактики правопорушень;
- відшкодування завданої учнем матеріальної шкоди його батьками.

7.3. Цих Правил дотримуються всі учні закладу освіти та вони є обов'язковими для виконання під час освітнього процесу.

7.4. Відповідальність за порушення Правил внутрішнього розпорядку.

Учні, які порушили Правила внутрішнього розпорядку, можуть бути притягнені до відповідальності громадського, адміністративного характеру на рівні закладу освіти, у разі потреби – присутності батьків (осіб, що їх замінюють), із залученням фахівців спеціальних установ, служб, організацій. У випадку, якщо притягнення до відповідальності виходить за межі компетенції закладу освіти, учень та його батьки/опікуни притягуються до відповідальності іншими уповноваженими органами (за поданням заступника директора з виховної роботи).